

Børge Skåland mener det ikke er skolens ansvar å lære barnet grensesetting.
 MIMSY MØLLER / NTB

– Vi må ta innover oss at ikke alle er englebarn

Forsker blir oppringt på kveldstid av skoleansatte som ønsker forklaring på voldsøkingen i skolen. De er redde for å gå på jobb dagen etterpå.

Maren Johanne Eiken
 Maren.Johanne.Eiken@bt.no

Linda Hilland
 linda.hilland@bt.no

Børge Skåland er blant de i landet som har forsket mest på vold i skolen.

Han sier til BT at han har blitt oppringt på kveldstid av skoleansatte som sier at de er redde for å gå på jobb dagen etterpå.

– De trenger en forklaring på hvorfor det er så mye vold i klasserommet, sier Skåland, som er førsteamanuensis ved Oslo-Met.

Svaret er sammensatt, ifølge Skåland og forskerkollega Beate Gauden. BT har den siste uken skrevet om en betydelig økning i rapporterte vold- og trusselhendelser i grunnskolen.

I 2022 ble det meldt inn 3371 avvik, der 1944 av de gjaldt vold på barnetrinnet.

Hjemmeskole under pandemien og økt fokus på innmelding kan være feilkilder, ifølge kommunen. I en rapport fra januar i år, sier Deloitte derimot at det trolig er store mørketall.

Det verken rapporten eller kommunen kan si noe om, er årsaken til at avvikstallene øker.

Politiet har heller ikke en forklaring. De har registrert en økning i anmeldt kriminalitet blant barn og unge siden i fjor sommer, ifølge Morten Ørn, som er driftsenhetsleder i Vest politidistrikt.

– Vi har også erfart at det er en økning av barn og unge på atferdstiltak i barnevernet, og at det er flere barn som har atferdsvansker.

Politiet har etterspurt mer forskning på feltet. De har ikke ønsket å kommentere kommunens praksis om ikke å anmelde voldshendelser i skolene, uten denne forskningen.

– Trygge barn slår ikke

Beate Gauden er spesialkonsulent i RVTS Vest, og har veiledet kommunen og flere av bergensskolene.

– Vårt hovedperspektiv er at trygge barn ikke slår. De barna som gjør dette, har det vanskelig, enten på skolen, hjemme eller på fritiden.

Gauden bruker en trykkoker som eksempel. Til slutt blir tryk-

”

Vårt hovedperspektiv er at trygge barn ikke slår.

Beate Gauden, spesialkonsulent i RVTS Vest

ket så høyt at lokket flyr av og innholdet eksploderer.

– Da fungerer ikke hjernens logikk, barnet er i overlevelsesmodus og tilsnakk virker ikke. En kommentar, en lekse eller en beskjed blir triggere som utløser reaksjoner vi voksne ikke forstår.

I ettertid viser at det seg ofte at «eksplosjonen» skyldtes alvorligere forhold hjemme eller på fritiden.

Hun viser blant annet til NKVTS sin undersøkelse fra 2019. Den konkluderer med at minst én i hver klasse har blitt utsatt for vold eller overgrep.

– Det er lett å glemme at livsbelastninger og traumer sitter i kroppen, og at utagering er en normal reaksjon på en unormal hendelse.

Gauden tar forbehold om at noe av økningen i Bergen helt eller delvis kan skyldes en tydeligere meldingskultur.

– Foreldre tar ikke ansvar

Børge Skåland mener at utrygge barn bare utgjør deler av elevmassen det meldes avvik om.

– Bildet er sammensatt. Det er også en del foreldre som ikke har tatt på seg den tøffe jobben det er å sette grenser og reagere når barnet får sitt første eller andre raserianfall.

Ifølge Skåland har det skjedd et brudd i kontrakten mellom hjem og skole, som historisk sett har vært tydelig.

– I forbindelse med denne debatten var det en pensjonert lærer som uttalte at vi som samfunn har gått fra «vår skole» til «eleven sin klasse» og nå til «mitt barn». Det synes jeg at er en passende beskrivelse.

Han mener det ikke er riktig at skolen skal ha eneansvaret for å lære barn grensesetting og skille mellom rett og galt.

– Skolen har nå blitt en slags tjenesteleverandør av et produkt foreldrene «bestiller». Dersom noe er feil med produktet, klager foreldrene til lærer og rektor.

Tilbakemeldingen fra foreldrene er at det er den skoleansattes behandling av barnet det er noe feil med. Skoleledelsen og kolleger gir råd om å «jobbe med relasjonen» til barnet.

Det synes ikke Skåland er godt nok.

– Vi er nødt til å ta innover oss at ikke alle barn er englebarn.

For dårlig oppfølging

Ifølge både Skåland og Gauden er det grunn til å spørre seg om oppfølgingen står i forhold til antallet innmeldinger.

De frykter at ikke alle avvikene blir fulgt godt nok opp.

– De siste ti årene er det kommet ny forskning om at konteksten rundt barnet må forandres, forklarer Gauden.

Men å endre livssituasjonen til barnet krever tid, kunnskap og kapasitet.

– Vårt inntrykk er at lærerne og skolen for ofte står litt for mye alene. Hjelpetjenestene gjør bra arbeid, men trekker seg gjerne for tidlig ut, og så blir det opp til skolen å følge opp barnet.

Det mener Gauden ikke er holdbart, og det kan være en av faktorene til at utfordrende reaksjoner gjentar seg.

– Komplekse situasjoner trenger en kompleks tilnærming.

Skåland tror at lærerutdanningen bør bli bedre til å realitetsorientere studentene.

– Når kommunen kommer inn med kompetansehevingstiltak og strakstiltak er det nesten for sent.

Nytt kjøkken på én dag!

20 ÅR I NORGE

Jan-Erik Skaar
 Ansvarlig selger

NYTT KJØKKEN?
BYTT DØRER & SKUFFER!
 - få moderne fulldempende dør- og skuffesystemer

Vi tilbyr dere en gratis befaring der vi kan gi dere et prisoverslag over hva kjøkkenet vil koste ferdig montert.

RING MEG PÅ TLF.

55 25 71 01
97 05 31 60
 så kan jeg fortelle mer.

HerjedalsKjøkken
 www.herjedalskjokken.no

OSELVO / BJØRNAFJORDEN

Nye leiligheter i hjertet av Os

INNFLYTNINGSKLARE LEILIGHETER

VELKOMMEN TIL VISNING I FLOTTE VISNINGSLEILIGHETER!

Prosjektet er nylig ferdigstilt og mange fornøyde kunder har flyttet inn i sine nye leiligheter.

Prosjektet er Svanemerket, noe som gir godt inneklima og lavere energiforbruk.

Ingentinger bedre enn å flytte inn i en helt ny leilighet, hvor alt er nytt og ingen har bodd før deg.

I tillegg betaler du veldig lave omkostninger på nybygg. Velkommen til åpen visning og en hyggelig boligprat.

KOMMUNE BJØRNAFJORDEN	ANTALL ROM 3-4	SALGSANSVARLIG Mai Svelund Fjellbirkeland T: 98 23 96 91 E: mai.fjellbirkeland@jm.no	53 SOLGTE LEILIGHETER
TYPE BOLIG LEILIGHETER	BRUKSAREAL 68-88 KVM	ÅPEN VISNING SØNDAG 12.MARS KL 13-14 (OG HVER TIRSDAG OG TORSdag KL 12-16)	5 LEDIGE
ADRESSE Hamnevegen 34			LES MER JM.NO/OSELVO

I våre hus skrives historie